

پارتي تا ئاستا له نيازى تورکيا تـنه گەيشـتـوـوه يان ناچاره له سەر ئهم هـهـوـ ئاستا نهى ؟ ... عيماد عهلى

جموجو و نيازەکانى تورکيا به روونى دياره، دهيهوت به بهردا له چه ند چـله که يه ک بدات. له رئاوا له ده رنه جامى هاوکـشه ناوچه يى و نـوخـيه کهى سوريا و هـهـوـستى زلهـزان و ياريکردنى ئهرداگان به کارته کان، هـهـوـده ربهستى فيعله کهى بـيـچووه سهر و عه فرينى داگيرکرد و ئه گهر بهوشـوه يه به ئاسانى و بـيـکار دانه وهى هيج لايه نكى پـشـره وى بکات دوور نيه مه بهستى له شوـنه کانى تـريـش بـيـکـات، سه ره اى ناوچه کانى رـژهـياتى فورات قسه يتر هـهـوـده گـرن. له باشوور، ئيستغلالى باروداخي دواى ريفراندـمى کردووه و رـژهـ نيه فرـکه کانى بوردومانى ههر ئامانـجـکـيان بوـت نه کـهـن و هـهـوـزى زه مينيش به ئازاديه وه ته راتـن ده کات و پيلانى گه وره تـريـشى به دهسته وه ئه گهر زه مينه ي بـيـخـش بکـرت.

له باکوور تا راده يه کى باش له م کاتانه دا له لايه ن په که که وه لـدا نى گورچکبرى بهر ده که وـت، بهـام ئه وهى جـگـه ي سه رسورمانه و پرسيارـکـى بهـجـيه؛ بـيـچى له کاتى پرـسه ي داگيرکردنى عه فرين ئهم چالاکیانه ي باکوورى کوردستان جـبهـجـه نه کران و دواخران بـيـ ئهم کاته که کارى گه ريه کانى سانا تر ده بـت .

ئه گهر وردتر بينه وه بـيـ ئه وهى نيازى تورکيا له کوردستانى باشوور ئاشکرا بکه ين ده بـت هـهـوـسته رئا نه يى و مامهـه کانى له گهـ پـشـهاته کاندـا بخـوـنـينه وه:

*جهخت له سهر داگيرکردنى شه نگال ده کاته وه، هه رچه ند ده زانـت ئامانـجـکـى قورسه و شوـنـدـکـى ستراتيجه و ته نها بهـخـى ناتوانـت به ره و ئه و ناوچه يه بجوـت ئه گهر گـگـپى سه وزى عيراق و ئيران و ئه مريکا و روسيا شى بـيـ هـهـنه کـرت و دياره فشاره کانى له رـگـه ي راگه ياندنى ئه و جـره ئامانجه ي له مباره وه رئا نه ده ريده خات، مه بهستى شتى تره وهـك چـن له باره ي مه نبه جه وه هه روه ها رئا نه مانـرى سياسى و ئيعلامى ده کات.

*بوردومانه کانى باشوور له لايه ن تورکيا وه زـر بووه و ئه گهر بزانـت

سەرده که وڵات و هه‌وڵستی هاو په‌یمانەکانی ئەرێنی بـۆت دوور نیه‌ پـێش‌ه‌و‌ی زه‌مینیش بکات و، له‌وباره‌وه‌ هه‌وڵی هه‌ماهه‌نگی عێراق ده‌دات، جگه‌ له‌ ملکه‌چبونی پارتی که به‌ ئاسان ده‌یبینـۆت. ئه‌مه‌ش نه‌ك ته‌نها بـۆ لـێدانی په‌که‌که‌ بـۆت به‌کو مه‌به‌ستی سیاسی ناوچه‌یی خـۆی هه‌یه‌ و ئاماژه‌ گه‌وره‌که‌ی جـۆگیربونی وه‌زعی سیاسی ناوچه‌که‌یه‌ له‌ سهر زه‌مینه‌یه‌ك که له‌ قازانجی ئاماژه‌ ستراتیجیه‌کانی ئاینده‌ی خـۆی بـۆت.

* ئهم جاره گه‌وره‌ترین ئامانجی تورکیا له‌ جموجوڵه‌کانی له‌ کوردستانی باشوور ئه‌وه‌یه‌ وایده‌بینـۆت هه‌لـێکه‌و ره‌خساوه‌ و تابـتوانـۆت پـێش‌ه‌و‌ی بکات و بـۆ ئه‌وه‌ی ئه‌وسا به‌هانه‌ بداته‌ ده‌ست عێراقه‌وه‌ که سوپاکه‌ی به‌ ئاسانی به‌ره‌و کوردستان بجوڵـێنـۆت و ئه‌زمونه‌که‌ به‌ ده‌ردی نسکـۆ بـروات. بـۆیه‌ ئه‌گه‌ر له‌م باره‌وه‌ ئـێـران و عێراق ژـۆـربه‌ژـۆـر له‌به‌ر ئامانجی سیاسی خـۆیان به‌دوور له‌ تورکیا رـێـکـه‌وتـنـۆـکیان له‌م لایه‌نه‌وه‌ به‌ زاره‌کیش کردـۆـت، ئه‌وا تورکیا به‌ کرده‌یی ناتوانـۆت به‌ ئاسانی جـۆـبه‌جـۆی ئاماژه‌ سیاسی و عه‌سکه‌ریه‌کانی بکات و ئه‌و ئاماژه‌ دوور ده‌بـۆت که به‌ ته‌واوی کوردستانی باشوور راده‌ستی ناوه‌ند بکـۆـته‌وه‌ و ته‌نانه‌ت له‌وکاته‌دا فیدراڵیه‌ته‌که‌ش چاره‌نوسی نادیار ده‌بـۆت.

* ئه‌گه‌ر هاوکـۆـشه‌ نـۆـوده‌وـۆه‌تییه‌که‌ له‌مه‌ر ئهم ناوچه‌یه‌ به‌ دـۆی ئه‌ردـۆـگان کارلـێـك بکات و به‌ پـێـی نیازه‌کانی ئه‌و زه‌مینه‌ سازی بکات، ئه‌وه‌ له‌ هیچ شـتـێـك سـۆ ناکاته‌وه‌ و به‌ مله‌وری خـۆی هه‌مان کرده‌وه‌ی عه‌فرین دووباره‌ و سـۆباره‌ ده‌کاته‌وه‌.

* پارتی گیرـۆـده‌ی ده‌ستی ئه‌و ملکه‌چبونه‌ی خـۆیه‌تی که له‌ ماوه‌ی چه‌ندین ساڵه‌ خـۆی راده‌ستی تورکیا کردووه‌ له‌به‌ر ئه‌وه‌ی سه‌رجه‌م هـێـلکه‌کانی خستـۆـته‌ سه‌به‌ته‌که‌ی تورکیاوه‌ و ئـێـستا له‌سه‌رجه‌م رووه‌ ئابوری و سیاسیه‌که‌وه‌ هیچ بـوارـێـکی نه‌ماوه‌ مانـۆـر بکات و جگه‌ له‌ خـۆبه‌ده‌سته‌وه‌دانی هه‌میشه‌یی هیچی بـۆ نه‌ماوه‌ته‌وه‌ و ناچاره‌ که هیچ هه‌وڵـێـستـێـکی نه‌بـۆت و له‌وانه‌یه‌ له‌ لێدانی په‌که‌که‌ش خودپارـۆـزی بکات ئه‌گه‌ر هاوکار نه‌بـۆت.

* ترسه‌که‌ له‌و لایه‌ که تورکیا ته‌نها به‌ کوردستانی رـێـژئاواوه‌ ناوه‌ستـۆت به‌کو بـۆ توندوتـۆـێـ کردنی وه‌زعی خـۆی و بـۆ ئه‌وه‌ی کوردستانی باکوورزیاتر بخاته‌ ژـۆـر رـێـکـه‌فی خـۆیه‌وه‌، ده‌یه‌وـۆت له‌ باشوور و رـێـژئاوه‌ داگیرـۆت و وه‌زعی سیاسی پارچه‌کانی کوردستان بـۆ پـێـش‌روخانی سه‌دام و شـێـرشه‌کانی به‌هاری عه‌ره‌بی بگه‌رـێـنـۆـته‌وه‌ و ئه‌گه‌ر بکـۆـت پارچه‌یـێـکی گه‌وره‌ی له‌و هاوخواه‌واره‌ ده‌ست بکه‌وـۆت.

* هه‌وڵی تورکیا بـۆ کردنه‌وه‌ی ده‌روازه‌یه‌کی نوێ له‌گه‌ ێ عێراق دوور له‌

دهسه ئاتى هەر ئىمى كوردستان نيشانهى نيازى دوورمه وداى توركيایه له وباره وه، كه ئه گهر بكرات به رهفتار و ههنگاوى ئابوورى هەر ئىم قه تيس بكن و گه مار بدهن و هيج بوارى هه ناسه دان ئىكى نه م ئىت و زياتر وه ليل بىت و به پى خى به يه كجارى روو بكاته به غدا كه گه و ره ترين ئامانجى توركيایه له پى ش ناوه ندى عيراقيش.

* ئه مريكا بى هه مووانى ده رخست كه دى ستى هيج لايه ن ئىكى كوردستان نيه و ناكرا ت بى سبهى چاوه ر ئى هه وى ست له مهر هه ر جموجو ئىكى سياسى وعه سكهرى توركيایه له مهر په كه كه و هه ريمى كوردستان له ئه مريكا بكرات. بى يه تاكه ئاواتى كورد خى ر كسختنه وه و يه كگرتوى و هاوكارى لايه نه سياسيه كانى كوردستان خى يانن كه تا ئى ستا دركيان به ترسناكى وه زعه كه نه كردووه و مه شغولى شته بچو كه كانن.

ئىران و عيراقيش له مهر جموجو ئى توركيایه له هەر ئىمى كوردستان واده يبينن كه زيان له به رژه وه نديه كانيان نادات و هه رچى نى ك بىت گه رانه وهى هەر ئىم به يه كجارى بى حوكمى سه نتراليزمى عيراق و لى دانى ئه زمونه كهى هەر ئىم و ته نانه ت ئه گهر به پى شى لكردى ده ستوره كه یشى بىت ئامانجى توركيایه و ئىران و عيراقيشه پى كه وه.

بى يه پارتى به م هه وى ستهى ئه مرى ده ريده خات كه يان ناچاره له رهفتار و متبون و بى فزه يهى له مهر كرده وه كانى توركيایه و تا ئى تسا له رهفتار و گوشتاره كانى واده رده كه وى ت ههروهك نه باى دى بىت نه باران، به هه مان شى وهى جارن مامه هه له گه پى شهاته رى ژانه كه ده كات و زياتریش ملكه چ ده بىت، يان ئه وه يه باوه ر ناكات كه توركيایه نيازى ئه وه نده خراپ بىت وهك چى ن پى شتر پى هه خه هه تابوو تاوه كو ريفراندى م هه موو شت ئىكى هه نايه سه ر به ره و، له وى دا توركياش بى هه مووان ده ركوت نهك ته نها بى پارتى.

ئه وهى لى ره دا پى ويسته بو ترات، ئه مرى يه كه مين و تاكه دوژمنى گه و رهى كورد له م قى ناغه دا كه پيلانى دى زه خيانهى بى سه رجهم پارچه كانى كوردستان هه يه توركيایه و، ده بىت له روانگهى نياز هه كانى توركيایه كورد دژه پيلانى هه بىت و ههنگاو بنىت، به ئام ده سه ئاته شكستخواردووه كهى ئىمه هيج خه م ئىكى نيه و گيرى دهى ده ستى شكسته كهى خى يه تى و ته نها پى داگرى له سه ر مانه وهى خى ده كات و به س، تادوا جار ده ستى له بن هه مبان هه كه وه ده رده چىت و ئه وهى قوربانى بى دراوه ئى وه خى ش.